

¿CÓMO NO?

informatieblad
TILBURG-MATAGALPA

- Op zoek naar de juiste informatie • Het vijfde millenniumdoel in Matagalpa • Escuela Móvil •
- Regen, regen en nóg eens zonder water • Het hervinden van menselijke waarden •

BEDRIJFVIGHEID

¡Cómo No!, het informatieblad over de stedenband, wordt uitgegeven door de Stedenband Tilburg-Matagalpa.

¡Cómo No! verschijnt vier maal per jaar met een oplage van 800 exemplaren.

Voor een gratis abonnement kunt u zich wenden tot de Stedenband Tilburg-Matagalpa:

Adres: Spoorlaan 346
5038 CC Tilburg

Tel: 013-5368706

E-mail: stedenband@tilburg-matagalpa.nl

Web: www.tilburg-matagalpa.nl

Bank: 2783514

De Stedenband is geregistreerd bij ANBI (Algemeen Nut Beogende Instellingen).

Redactie

Marian van Stiphout

Toon Oomen

Miranda van der Klaauw

Karin Kraaijvanger

Wendy Sprangers

Herman Fitters

Maya Engels

Lay-out

HD ontwerp • Tilburg • www.hdontwerp.nl

Foto voorpagina

Anneke van Luijken;

de gemeenschap Mil Bosque waar ook enkele vrouwen meedoen aan het microkredietprogramma

Drukwerk

Drukkerij Mezclado

Afwerking

de Bundel

ISSN: 0920 2315

Redactioneel

Geur

Iedere stad blijkt een specifieke geur te hebben. Geen stad ruikt zo naar vis -door de haringkarren- en naar grachten -een lucht van modder, slijk en amalgaam- als Amsterdam. In Utrecht is de geur van koffiebranderij Douwe Egberts niet te missen. Journalist Jelle Leenes schreef er een boek over.*

Tilburg rook vroeger, als de wind goed stond, naar luchtjes die de geur- en smaakstoffenfabriek IFF uitstootte; de eerste keer dat ik dat rook dacht ik dat de hele stad met overdreven ijver de lakens aan het soppen was, voor mij rook het naar waspoeder. TilburgCowBoys beweert dat Tilburg ruikt ... naar zichzelf. Het kunstenaarscollectief ontwikkelde samen met IFF zes geuren die Tilburg typeren en kieperde die in zes kliko's die in verschillende wijken van de stad werden neergezet: *Tilburgse Luchten*.

Waar ruikt Matagalpa naar? Ik herinner me de geur van brandende houtvuurtjes, van opgebakken bonen, van goedkope rum en vooral van koffie 's morgens vroeg; hoe anders rook die dan koffie thuis! Jaren na ons verblijf in Matagalpa hadden we als bouwploeg een reünie bij Lily thuis, een van de bouwploegleden. Laat op de avond lokte ze ons naar de keuken waar een pakket op tafel lag. Ze vroeg ons onze neuzen boven het pakket te houden en begon er lagen papier en plastic af te wikkelen tot de inhoud te voorschijn kwam. O ... aahhh ... ohh ... we deden onze ogen dicht en waren in een klap terug in Nicaragua. We herkenden allemaal de typische geur van Nica-koffie. De enthousiaste uitroepen golden niet het fijne aroma, maar de nostalgie, want lekker was die koffie in Matagalpa niet. Café Presto hadden ze in de krottenwijk waar wij sliepen (nog) niet, maar het was duidelijk ook geen 'onvolmaakte koffie van de eerste soort' (zie het artikel over Cafenica verderop). Ik ben blij dat er in de cafés in Matagalpa tegenwoordig lekkere koffie te krijgen is, hopelijk dringt die ook in de krottenwijken door.

Marian

(* Jelle Leenes; *Hollandse luchten; ruiken aan Nederland*; oktober 2010

Inhoud

Op zoek naar de juiste informatie	Anneke van Luijken en Miranda van der Klaauw	3
Het vijfde millenniumdoel in Matagalpa	Els Jacobs	5
Escuela Móvil	Frans Couwenberg	6
Regen, regen en nóg eens zonder water	Herman Fitters	8
Het hervinden van menselijke waarden	Toon Oomen	9
Wat weten we eigenlijk van de omgeving van Matagalpa?	De redactie	10
Vuelta a Matagalpa 2010		10
Kort Nieuws en Agenda		11
Boekrecensie en strip		12
Bedrijvigheid bij onze Stedenband	Frans Couwenberg	13
Creatieve ondernemer in de Reeshof	Miranda van der Klaauw	14
Nieuw economisch project	Miranda van der Klaauw	14
Ecotoerisme in San Carlos	Karin Kraaijvanger	16
Vrouwen aan het woord	Froukje de Wit en Cil de Vries	17
Koningshoeven wint MVO-prijs Tilburg 2010		20
'De straten in Matagalpa zijn verbeterd, dankzij Edismat'	Ricardo Lumbí Rodríguez	22
Dé foto van ¡Cómo No!	Jan Duijvekam jr.	24

Op zoek naar de juiste informatie

Verslag van een werkbezoek vanwege het clínica-project

In augustus brachten Anneke van Luijken (projectleider van het clínica-project oftewel het moeder-kind-centrum), Els Jacobs (arts met werkervaring in Nicaragua en lid van de medische commissie ten behoeve van het project) en Miranda van der Klaauw (coördinator van de Stedenband) een bezoek aan Matagalpa. Het doel van Anneke en Miranda was om nog ontbrekende informatie te krijgen en dat van Els om een medisch inhoudelijk advies uit te brengen, samen met twee andere artsen. Dit op verzoek van het Landelijk Beraad Stedenbanden, die eindverantwoordelijk is voor het project.

comite médico van de clínica
foto's: Anneke van Luijken

locatie voor de clínica

kamer in ziekenhuis van Matagalpa

3e kwartaal 2010 • nr 99

Ter voorbereiding van het werkbezoek is gesproken met vertegenwoordigers van Thebe/de Meiboom, Kompaan en De Bocht en het Sint Elisabeth Ziekenhuis. Op basis van die gesprekken is er een brief gestuurd naar de stuurgroep in Matagalpa die de bouw voorbereidt, zodat zij wisten welke vragen er in Tilburg leefden. Deze vragen gingen met name over de ketensamenwerking met betrekking tot de zorg voor zwangere vrouwen en kinderen tot vijf jaar, over het beleid van MINSa (het ministerie van Gezondheidszorg), over het precieze doel van de clínica en over de afstemming tussen de polikliniek en het ziekenhuis. Daarnaast is er ook een aanbod van de Tilburgse zorginstellingen om Matagalpa te ondersteunen met kennis en expertise.

Operatiekamers

In Matagalpa is uitgebreid gesproken met Doctor Henry Dávila Gutierrez, adjunct directeur van SILAIS, de regionale afdeling van MINSa. Hij is van het begin af aan bij het project betrokken en schetste voor ons de situatie in Matagalpa. Het ziekenhuis is in 1983 gebouwd, maar sindsdien heeft de stad bijna driemaal zoveel inwoners. In Matagalpa is geen gezondheidscentrum zoals in andere gemeentes, waar vrouwen terecht kunnen voor een bevalling met een laag risico. Vandaar dat in Matagalpa de druk op het ziekenhuis extra hoog is. Nu bevallen daar 7000 vrouwen per jaar. De clínica zou daar 3000 bevallingen met een laag risico van moeten overnemen.

Van belang is te weten dat de huidige regering hoog inzet op gezondheidszorg en onderwijs. De toegang tot de gezondheidszorg is verbeterd. Er zijn en worden grote investeringen gedaan in de gezondheidsinstellingen, zo ook in het ziekenhuis van Matagalpa. Daar zijn onder andere al vijf operatiekamers opgeknapt en gemoderniseerd. Ook worden er meer specialisten opgeleid. Ten aanzien van de zorg aan zwangeren, moeders en kinderen kwam er een nieuw beleidsplan op tafel. Daarin staat ook welke voorzieningen in welk type gezondheidscentra aanwezig moeten zijn. Voor poliklinieken geldt dat daarin geen operatiekamers worden gepland. Juist over het opnemen van een operatiekamer in het oorspronkelijke clínica-plan waren in Tilburg vragen gesteld.

Voor zwangere vrouwen bestaat een uitgebreid plan (samengevat op een soort behandelkaart) waarin de verschillende stappen van de zwangerschap vastgelegd zijn. Er wordt op toegezien, door *brigadistas* (*) in de verschillende gemeenschappen, dorpen en wijken, dat vrouwen inderdaad op consulten verschijnen, anders volgt er huisbezoek. 63 procent van de vrouwen bevalt in een gezondheidsinstituut, 37 procent in eigen huis. Die balans moet veranderen om de moeder- en kindersterfte te verminderen.

Kosten en kwaliteit

De bouw van de clínica was gepland op het terrein van de polikliniek in het centrum van de stad. Tijdens ons bezoek bleek dat de hele polikliniek volgend jaar wordt gerenoveerd en deels uitgebreid. In de plantekening van die vernieuwde polikliniek is de clínica het laatste (puzzel)stuk van het geheel. Ook is er een ruimte gepland voor echoscopie. Door deze renovatie wordt het plan van de clínica anders, beter én wordt het een goed moeder-kind-centrum voor bevallingen met een laag risico. En als er toch iets onverwachts gebeurt, kan de vrouw met de ambulance, die deel uitmaakt van het project, in twaalf minuten in het ziekenhuis zijn.

Tijdens een overleg met de stuurgroep op het gemeentehuis bleek dat de >>

bouwkosten hoger uitvallen (de begroting is inmiddels drie jaar oud) en dat enkele normen van MINSA zijn aangepast. Zonder de operatiekamer wordt het project uiteraard goedkoper, maar het is nog te vroeg om te zeggen of het project nu met het beschikbare geld uit Tilburg en een eigen bijdrage van MINSA kan worden gerealiseerd. De technici van de gemeente Matagalpa en MINSA zouden nog een tijd moeten rekenen voordat ze de actuele begroting kunnen overleggen.

Netwerk

Het ziekenhuis zag er schoon uit en op verschillende plaatsen werd geschilderd en verbouwd. We hebben de kraamafdeling en de bevallingkamers bezocht. Oude maar goede apparatuur stond naast heel nieuwe apparatuur. Het ziekenhuis is erg gelukkig met de komst van de clínica. Door de verminderde werkdruk kan de kwaliteit van de zorg daar ook omhoog. De polikliniek is oud, maar zij functioneert. Diverse onderdelen zijn inderdaad nodig aan verbetering toe. We zagen waar de clínica zou komen: op een open, rechthoekig stuk grond met een paar bomen erop.

In ons programma zat ook een bijeenkomst bij het Casa Materna over de samenwerking in de keten. Naast vertegenwoordigers van de Casa Materna, was er een brigadista van de Movimiento Comunal en waren er vertegenwoordigers van enkele andere organisaties: FUNAC, het Centro Nutricional, de organisatie Sacuanjoche en de directeur van de polikliniek. Dit zijn non-profit organisaties die actief zijn op het gebied van moeder- en kindzorg. Zij vullen de leemten op waarin de overheid niet voorziet. Ze organiseren informatieve 'zorgfestivals' (per wijk of gemeenschap) waarbij goed wordt samengewerkt met alle instanties. Ze weten de weg naar MINSA te vinden en er is ook een netwerk en een adviesraad op gemeentelijk niveau, al functioneert deze momenteel niet optimaal.

Hoeksteen

Met de komst van de clínica wordt volgens de directeur van de polikliniek, Doctora Ligia Nurinda, de zorg integraler. De clínica wordt de hoeksteen van de zorg voor moeder en kind, voor bevallingen met een laag risico. MINSA probeert de zorg zo goed mogelijk te regelen en problemen zo goed mogelijk op te lossen, ook in samenwerking met organisaties die actief zijn op dit gebied. Het ziet de organisaties als complementair en denkt dat ze elkaar kunnen versterken. Doordat er straks meer mogelijkheden zijn, zal de zorg voor de vrouw zowel in het ziekenhuis als in de clínica verbeteren, ze zullen de vrouwen beter kunnen volgen en betere kwaliteit kunnen bieden. Iedereen beaamt dat de afstemming nog veel beter kan en dat de praktijk weerbarstiger is dan het beleid, maar de wil om samen te werken is er en de goede voorbeelden zijn er. Wat betreft de ondersteuning met kennis en expertise is aangegeven dat veel belangstelling is in het uitwisselen van ervaringen in de vorm van stages of werkbezoeken. Aandachtspunten zijn: zorg voor en omgang met de patiënt in het ziekenhuis; zorg rond de bevalling in de polikliniek; echoscopie in de poli; nieuwe ontwikkelingen op het gebied van gynaecologie en pediatrie, waaronder zorg voor de pasgeborene en voeding.

Het advies van de medische commissie is nog niet openbaar. Wel kan worden gemeld dat de commissie van mening is dat het moeder-kind-centrum van zeer grote waarde is voor alle vrouwen woonachtig in het departement Matagalpa. We hopen de definitieve conclusies en aanbevelingen in de volgende *¡Cómo No!* te kunnen opnemen.

Aanvulling

Tot slot: net als een paar andere stedenbanden zijn wij ook in contact gekomen met NICHED. Dit is een stichting van Philips die afgeschreven maar nog goede apparatuur ter beschikking stelt aan ontwikkelingslanden als de ontvangers kunnen aantonen dat ze het beheer en onderhoud daarvan goed geregeld hebben. Oud-medewerkers van Philips begeleiden deze projecten. In Matagalpa hebben wij bij MINSA informatie achtergelaten over NICHED, zodat zij contact met de stichting kunnen opnemen. Het kan een mooie aanvulling zijn op de Tilburgse en Nicaraguaanse inspanningen ten behoeve van een betere zorg voor moeder en kind in Matagalpa.

Anneke van Luijken en Miranda van der Klaauw

(*) Brigadistas zijn een soort voorlichters; zij zorgen ervoor dat wijkbewoners goed geïnformeerd zijn, dat ze op controle komen, dat ze meedoen aan vaccinatiecampagnes enzovoort.

oude en moderne apparaten naast elkaar
foto's: Anneke van Luijken

ziekenhuis Matagalpa

voorbereidingsgroep clínica met in het midden Sadrach Zeledón

Het vijfde millenniumdoel in Matagalpa

Jaarlijks overlijden wereldwijd meer dan een half miljoen vrouwen aan de gevolgen van hun zwangerschap. Met goede medische zorg en kraamhulp kunnen veel sterfgevallen voorkomen worden. Het vijfde millenniumdoel gaat over het verminderen van de moedersterfte. Over dit laatste gaat het clinica-project waarvoor ik naar Matagalpa ben geweest.

Verleden

Bijna 27 jaar geleden was ik voor het eerst in Matagalpa. Op doorreis, want ik ging koffie plukken met een internationale brigade. Als ik dit vertel aan mensen in Matagalpa kijken ze verschrikt en verbaasd. O jee, 1983 dat was tijdens de oorlog, zeggen ze tegen elkaar. Dan komen mijn herinneringen weer boven. Vanuit Matagalpa naar Jinotega en daarna nog verder. Met z'n allen in de laadbak van een vrachtwagen, in het donker, we zien wel waar we uitkomen. Eenmaal ter plaatse krijgen we een kleine slaapruijme aangewezen en instructies dat we niet zonder toestemming het gebouw mogen verlaten (om te plassen bijvoorbeeld!). Er staat een bewaker met een groot geweer voor de deur. Dat het voor onze veiligheid is nemen we meteen aan. We horen in de loop van die maand regelmatig schieten, maar niemand kan of wil ons vertellen wat dat betekent.

Al pratend realiseer ik mij dat ik 'een verleden heb' met Nicaragua. In Nederland bijvoorbeeld: op 19 juli het vieren van de verjaardag(en) van de revolutie, in Amsterdam demonstreren bij het Amerikaanse consulaat, in Den Haag in 1984 demonstreren bij het Internationaal Gerechtshof, waar besproken werd dat de VS handelden in strijd met het internationaal recht (namelijk door mijnen te leggen in de havenstad Corinto.)

In Nicaragua heb ik twee jaar gewerkt (1989 en 1990) in de gezondheidszorg in Rama (dat heeft een stedenband met Maastricht). De sandinisten verloren in 1990 de verkiezingen, een grote schok was dat. Tijdens de verkiezingscampagne was heel Rama nog uitgelopen om Daniel Ortega toe te juichen, maar bij de verkiezingsuitslag bleek dat hij nauwelijks aanhang had in die vijfde regio. Vóór en na deze twee jaar ben ik nog een paar keer kort in Nicaragua geweest. Mijn meest recente bezoek was dit jaar, voor de clínica van de Stedenband Tilburg-Matagalpa.

Heden

Hoe is het nu in Nicaragua, is het veranderd, zijn de leefomstandigheden verbeterd? Dat vragen de meeste mensen me als ik vertel dat ik naar Nicaragua ben geweest. Waarmee kan ik het vergelijken? De regio van Rama in 1990 vergelijken met de regio van Matagalpa in 2010 is zoiets als *comparar manzanas a las naranjas* (appels met peren vergelijken).

Toch herken ik in Matagalpa een aantal dingen die zich ook in Rama voordeden: het is handig om je zaklamp in de buurt te hebben, want het licht valt nog steeds regelmatig uit. In het ziekenhuis en bij de gezondheidsposten zie ik veel wachtende patiënten. Dat was twintig jaar geleden in Rama ook het geval. Ook in 2010 zie ik op allerlei plaatsen posters met het hoofd van Daniel Ortega er op; wat ouder geworden natuurlijk en in plaats van rood en zwart zie ik veel roze. Misschien is dat symbolisch voor de verandering van zijn ideeën en politieke standpunten.

Nog meer veranderingen: Ik keek mijn ogen uit in de 'Heuvelstraat' van Matagalpa, waar ik onder andere fitnessapparaten zag staan. Ik zie het als een metafoor voor de toegenomen welvaart voor enkele Nicaraguanen: als je veel in je grote auto rondrijdt, vind je misschien dat je 's avonds moet gaan roeien of lopen op de band (het lijkt dus zelfs wel wat op Tilburg!). De mensen die >>

buiten de stad wonen lopen gewoon nog steeds over de wegen en paden buiten, door de regen. Helemaal geen apparaten nodig om calorieën te verbranden.

Veel huizen buiten de stad lijken op de huisconstructies die ik in de vijfde regio zag: golfplaten voor het dak, stenen, planken of zeil voor de wanden. Voor veel mensen zijn de woonomstandigheden hetzelfde gebleven. Enkele mensen hebben na de orkaan Mitch een nieuw goed huis gekregen. Een van de gezondheidsposten die ik bezocht was ook gebouwd na Mitch, want het oude centrum was naar beneden gestort.

Toekomst

Ik ga vast nog weer een keer naar Nicaragua. Wat zal ik aantreffen? Waar ga ik naar op zoek? Een schoon ziekenhuis met voor elke vrouw en haar baby een bed? Een kraamkliniek waar de mannen aanwezig kunnen en willen zijn bij de geboorte van hun kind? Ik denk dat ik de mensen ga bezoeken die in Rama en in Matagalpa al jarenlang met veel inzet werken in de gezondheidszorg. Het maakt voor de meesten van hen voor hun werk niet uit welke politieke partij regeert en als het ze wel wat uitmaakt, praten ze daar niet veel over. Ze zijn vanuit zichzelf gemotiveerd om in de zorg te werken, ze doen dat al jaren en willen het ook blijven doen. Terwijl de ene regering de andere opvolgt, blijven zij op hun plek en werken rustig door, ook al werken de omstandigheden vaak niet mee.

Want, zoals een verpleegkundige tegen me zei: 'Ik kan er toch moeilijk mee ophouden, als ik zie dat er nog zo veel werk te doen is.'

Els Jacobs

posters met
het hoofd van Daniel Ortega

de 'Heuvelstraat' van Matagalpa
foto's: Anneke van Luijken

Escuela Móvil Rijdende school in Matagalpa

In het voorjaar bezocht ik samen met mijn gezin onze zusterstad Matagalpa. Na negen onderwijs-reizen met talloze vrienden en collega's en de laatste keren met twee van mijn kinderen, werd het tijd om samen met Mayke mijn vrouw, onze drie zoons en een schoondochter op bezoek te gaan bij vrienden en bekenden in Nicaragua. Het werden drie bijzondere weken.

Al maanden van tevoren waren we in de weer onze reis voor te bereiden. Waar gaan we slapen, wat wordt ons programma? Ik bedacht meer activiteiten dan de tijd die we in Matagalpa hadden om die plannen uit te voeren. Ik wilde Mayke en mijn kinderen laten kennismaken met vrienden en bekenden, maar zeker ook met de projecten die we in Matagalpa als Stedenband ondersteunen. Daarbij stond ook een bezoek aan de Hormiguitas hoog op het verlanglijstje. We waren allemaal geïnteresseerd in het werk wat bij de Hormiguitas wordt verricht voor kinderen die niet of nauwelijks in staat zijn een school te bezoeken. Al diverse malen had ik in voorgaande jaren het project bezocht en ik was onder de indruk van de kracht waarmee er voor een grote groep schijnbaar kansloze kinderen perspectief wordt geboden. Ook was me verteld over de *escuela móvil*, de rijdende school. En ook die wilden we met eigen ogen gaan zien. Op dinsdagochtend in onze allereerste week hadden we een afspraak in het centrum van de Hormiguitas, vlakbij de Mercado Norte en het grote busstation

vuilnisbelt
foto: Mayke van den Broek

van de stad. We kregen een allerhartelijkst ontvangst, toespraakjes, uitleg over het centrum en de gebruikelijke volksdansjes. We kregen te horen wat nu eigenlijk de mobiele school voor een fenomeen is en vooral ook voor wie het bedoeld is. Later thuis, na een poosje Google-en, kwam Mayke erachter dat de escuela móvil ontstaan is vanuit een Belgisch initiatief om onderwijs te geven aan kinderen die niet naar een gewone school gaan, om de eenvoudige reden dat er in de buurt waar die kinderen wonen geen school staat. In Matagalpa heb je ook wel van die plekken. Bijvoorbeeld in een vergeten hoek van de Mercado Norte, in *barrio Sabadell* en boven op de vuilnisbelt van de stad. De rijdende school zoekt het straatkind op in zijn eigen omgeving en creëert daar positieve ontmoetingsplaatsen, waar het kind aanvaard en gerespecteerd wordt. De begeleiders bezoeken de kinderen, geven hen vertrouwen en werken mee aan een beter toekomstperspectief van de kinderen. De escuela móvil is een kar, een rijdend schoolbord, een box op wielen die kan worden voortgetrokken door enkele personen. De kar bestaat verder uit een aantal uitschuifbare panelen, die vol staan met educatieve spelletjes, taal oefeningen, rekenwerk, eenvoudige topografie en dergelijke. Lesstof voor kinderen van allerlei leeftijden, die door regelmatig te oefenen bij de onderwijskar in aanraking komen met het onderwijs en daardoor wellicht gemotiveerd en geïnteresseerd raken in lezen en rekenen. Begeleiding bij de kar wordt verzorgd door de leerkracht van de Hormiguitas, enkele Duitse vrijwilligers en wat 'oudere' kinderen die regelmatig in het centrum van de Hormiguitas te vinden zijn en zo hun steentje bijdragen. En met die kar gingen we met z'n allen naar de vuilnisbelt van Matagalpa. Heftig ...

Geklemd op een vrachtwagen, waarop eerst de

rijdende kar werd gesjord waarna de begeleiding en wij konden plaatsnemen, vertrokken we dwars door de stad naar het zuiden, langs het kerkhof omhoog naar de vuilstortplaats. De hoeveelheid zwerfafval en een penetrante geur gaven ons aan dat we steeds dichterbij de plaats van bestemming kwamen. Ook de huisjes onderweg werden steeds erbarmelijker en we konden ons nauwelijks voorstellen hoe het er zou zijn tijdens tropische regenbuien met modderstromen. Na een klein half uurtje rijden kwamen we tot stilstand boven op een gigantische berg afval, vol met graaiende kinderen en volwassenen, ruzie zoekende honden, elkaar etensresten betwistende gieren en een kudde koeien op zoek naar iets eetbaars. De regelmatig arriverende vuilniswagens brachten steeds nieuwe 'schatten', waarbij plastic flessen veruit favoriet bleken: die worden verzameld en verkocht aan grote recyclingbedrijven. Voor de mensen die er leven boven op de berg een normale baan, voor ons toch wel even wat anders.

Binnen vijf minuten was de escuela móvil uitgeladen en opgesteld op een vlak stukje van het immense terrein. In korte tijd stond er zo'n twaalf meter spel- en leerruimte. De meegekomen kinderen uit de stad gingen op zoek naar kinderen uit de buurt om hen uit te nodigen naar de mobiele school te komen voor wat spelletjes, enkele reken- of taal oefeningen, een praatje met de juf of een van de vrijwilligers, een handjevol snoepjes en een heerlijke beker fris water. Een uur lang even wat anders dan de *struggle for life*, het recht van de sterkste -elementen die op deze plek de boventoon voeren. Nee, even wat ontspanning, een balletje trappen, wat leren. Even los van dit troosteloze bestaan. Bij de begeleiding ervoeren we een grote betrokkenheid en motivatie om juist deze kinderen een klein beetje verder te helpen, hen te laten ervaren dat het ook leuk kan zijn je te ontwikkelen. En daar stonden wij dan bij. Ieder van ons met eigen gedachten en beleving. Ik ging zelf een praatje maken met een bejaarde vrouw die tussen de troep nog wat ijzer hoopte te vinden. Onze jongens deden mee aan een potje voetbal. Mayke richtte zich op het maken van foto's van de mobiele leskar om straks thuis haar ervaring te kunnen delen. Een ervaring die we ons nog lang zullen herinneren. Eén van de bijzondere momenten tijdens een bijzondere reis.

Frans Couwenberg

PS Als je meer wilt weten over de mobiele school, kijk dan bijvoorbeeld op <http://www.mobileschool.org>

de rijdende school op de vuilnisbelt
foto's: Mayke van den Broek

Regen, regen en nóg eens zonder water

Het was weer zover in Matagalpa: hevige regenval, overstroming van de rivier Río Grande en veel schade aan huizen en wegen als gevolg hiervan. Op 7 augustus 2010 werd veertig millimeter regen op één dag geregistreerd. 150 gezinnen moesten zich uit de voeten maken als gevolg van diverse overstromingen en het 'instorten' van rioleringen in verschillende wijken van de stad. En uiteindelijk zat iedereen zonder stromend water: ra ra, hoe kan dat?

Maar laten we beginnen met het goede nieuws, namelijk dat het alarmeringssysteem SAT (Sistema de Alerta Temprana) en de lokale comités die hierop moeten reageren goed hebben gewerkt. Die zaterdag werd op tijd informatie verkregen van meetapparatuur uit de hoger gelegen delen rond de stad. Matagalpa ligt zoals bekend in een dal en de bergen rondom voeden de rivier. De wijken aan de oevers van de rivier hebben eigen comités die niet alleen moeten opletten, maar zich ook bezighouden met preventie en eerste hulpverlening. Sadrach Zeledón, burgemeester van Matagalpa, is vol lof hierover en laat optekenen dat het systeem en de actie van deze comités zelfs levens heeft gered (*La Prensa*, 8 augustus).

Maar er was meer aan de hand dan onder water gelopen huizen. In hoger gelegen wijken zoals Juan Pablo II, San Martín en El Tambor waren plaatselijke aardverschuivingen. In de noodperiode viel ook nog de elektriciteit uit in het zuidelijk deel van de stad. En alsof dat nog niet genoeg was moest het waterleidingbedrijf toekijken hoe daarna de watervoorziening in heel de stad stil kwam te liggen. Deels omdat het regenwater tegendruk uitoefende en deels juist vanwege het uitvallen van de elektriciteit.

Drie dagen later komt de gemeente Matagalpa toch met aanvullende maatregelen. In een verklaring die te lezen is op haar website stelt zij dat de problemen hun oorzaak vinden in de veelheid van bouwsels op de beddingen van de rivier (en bovenop het rioolstelsel) én in het vele afval dat op die plaatsen

wordt gedumpt. Het is dus niet in de eerste plaats de natuur, maar het onverantwoordelijke gedrag van veel inwoners dat zoveel materiële en persoonlijke schade oplevert.

Om deze situatie te keren heeft de burgemeester -die zelf ingenieur is- nu een commissie in het leven geroepen die een technisch rapport moet gaan uitbrengen over alle zwakke punten in de rivierbedding. De bedoeling is dat zij met aanbevelingen komt welke constructies nodig zijn om het water niet uit de oevers te laten treden. Daarnaast bereidt de gemeente Matagalpa een verbod voor op 'alle bouwsels die de beddingen en het rioolstelsel hinderen op het moment van hevige regenval'.

De ervaring leert dat dit gemakkelijker is gezegd dan gedaan. Wordt vervolgd dus.

Herman Fitters

overstroming
foto: gemeente Matagalpa

Het hervinden van menselijke waarden Theater in Matagalpa

In de gevangenis van Matagalpa is theaterregisseur Mick Sarria begonnen met het geven van workshops. Die activiteit heeft vaste vormen aangenomen en er is nu een theatergroep, Dinosaurios Teatro geheten. Samen met Julienne Weegels, de Nederlandse medeoprichter van de non-profit organisatie LLECA, is hij sinds mei 2009 theater aan het maken met de gevangenen.

Ze zouden naar Mexico hebben gekund als ze geld hadden. Daar vond in oktober een internationaal theaterfestival plaats waarvoor ze uitgenodigd waren. Helaas. Nu bereiden ze zich voor op de première in december/januari van een theaterstuk dat getiteld is: Asco, dat letterlijk afkeer, walging betekent.

Laboratorium

Dinosaurios Teatro is een theatergroep samengesteld uit speciale acteurs, namelijk mensen die gevangenen zitten in Matagalpa. Ze maken theater onder leiding van Mick Sarria. Hij beschouwt de gevangenis als 'een laboratorium van het posthumaan theater'. Mick Sarria vertelt: 'Ik las een wel erg bizar bericht over honden in Costa Rica die een puber verscheurden. Het veroorzaakte bij mij een mengeling van emoties en interne conflicten: woede, schaamte, afschuw, schuld. Ik zocht naar helderheid en rust om te begrijpen wat het me als kunstenaar deed, zonder me te moeten verdedigen voor de feiten. Ik voelde een soort oproep tot evenwichtigheid.'

Als regisseur begon Mick Sarria met workshops in de gevangenis, niet vanwege het exotische zoals theater maken met gevangenen geïnterpreteerd zou kunnen worden, maar veeleer omdat hij en nog enkele anderen zich identificeerden met deze beschuldigde, boze en verlaten maatschappelijke groepering en dat gaf ruimte aan hun laboratorium van posthumaan theater. Zij gaan ervan uit dat de straten van onze verstedelijkte wereld ons veel meer gevangen houden dan de gevangenen de gevangenen. Als de gevangenis dan gezien wordt als de hel, kan de wereld gezien worden als het vagevuur van Dante, als een wachtkamer voor het laatste oordeel, behalve dan dat er in de hel (de gevangenis) géén sociale rechtvaardigheid meer zijn en géén vingers die wijzen naar andermans schulden.

Opvoedingswaarde

Belangrijk is het hervinden van menselijke waarden door middel van gebaren, lichaamswerk, bewegingen, het lijf; aldus op zoek gaan naar een emotioneel en affectief bewustzijn. Hier nemen de acteurs en de regisseur zelf de opvoedingswaarde van theater serieus door twijfel als de basis van intellectuele ontwikkeling te nemen en door het loskomen van geweld als houding. Zo leren ze opnieuw te schreeuwen, te kijken, te luisteren, te spreken en aan te raken. 'Dat is niet alleen een acteustraining, het zijn zeker ook de sleutelmomenten voor het proces dat we aan willen

gaan', legt Mick Sarria uit.

In de workshop posthumaan theater wordt als vertrekpunt genomen dat ieder de rol van 'dader' en 'slachtoffer' ervaart; beide rollen hebben elementen van macht; met beide kun je manipuleren en krijgen wat je wilt. In de workshop worden alle gevoelens behandeld en tot op de bodem onderzocht. Hierbij rijst de vraag naar de oorzaak van houdingen, waarbij het bewust zijn van emoties essentieel is. Wanneer iemand moet huilen, huilt hij; dat is dan deel van het expressieve en creatieve proces.

Metafoor

In de workshop nemen ze de werkelijkheid en de fictie als metafoor voor de interpretatie van het conflict. De regisseur vindt het als theaterman noodzakelijk om de context waarin we leven te interpreteren tegenover de algemene overtuiging dat theater niks heeft toe te voegen in deze postmoderne tijd. Het is dus noodzakelijk de rol te heroverwegen van de theatermaker ten aanzien van de gewelddadige context, het gaat er niet alleen om om het publiek te vermaken, maar veeleer om een kritischer bewustzijn en een mentaliteitsverandering op te roepen. Hiervoor verkent het posthumaan theater andere esthetische mogelijkheden.

Toon Oomen

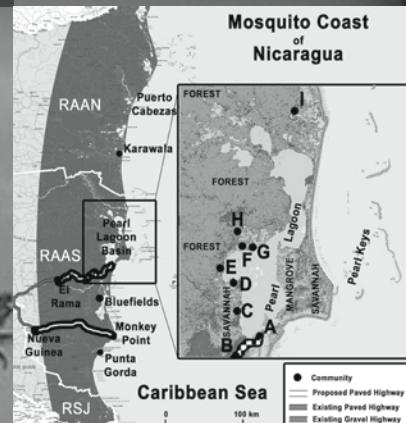
Bron: de genoemde website --> Press/Prensa, artikel: 'La Cárcel: un Laboratorio del Teatro Posthumano' (Mick Sarria in La Prensa Literaria 27/03/2010.)

Mocht u meer willen weten over deze theatergroep: www.lleca.org. --> Dinosaurios Teatro.

Wat weten we eigenlijk van de omgeving van Matagalpa?

Uh, ja, even niks, want Weijters is weer kwijt! Dat gebeurt nogal eens. Vorige keer eindigde zijn verhaal nog met: '... nieuwe avonturen tegemoet. Te midden van allerlei addergebroed en hongerige roofdieren (mammie, mammie!) ...' Intussen hebben we er toch (bijna) alle vertrouwen in dat hij wel weer ergens tussen Matagalpa en de Mosquito-Coast opduikt. Want hij was op weg naar de Muskietenkust, oostelijk Nicaragua, een heel ánder Nicaragua maar óók Nicaragua. Of zal een venijnige slang hem te pakken hebben gekregen? Een hongerig roofdier? Heeft hij de vrienden van Angel 'de schrik van de slangen' inmiddels bereikt? Is hij daar blijven hangen -hij houdt wel van een glaasje rum (specialiteit van de Muskietenkust)? Het meest waarschijnlijk is dat hij ons gewoon niet kan bereiken, want in oerwouden staan (nog) geen relay-stations en een satellietverbinding heeft Weijters niet, veel te duur! Namens hem dan maar: tot de volgende ¡Cómo No! ... spannend, spannend!

De redactie

Vuelta a Matagalpa 2010

Ook dit jaar organiseerde de werkgroep Milieu een fantastische fietstocht in en om Tilburg. Na wat regenbuien werd het toch nog een schone dag. Hieronder een impressie van de Vuelta a Matagalpa 2010 door onze fotografen Herman Fitters, Toon Oomen en Theo Smeele.

rondkijken in de moestuin bij Traverse

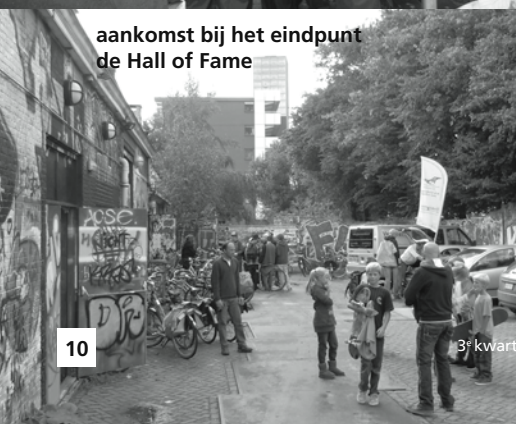
uitzicht over de vennen bij Huis ter Heide

klunen door het rulle zand

aankomst bij het eindpunt de Hall of Fame

uitleg over Transition Towns Tilburg

soepen en broodjes na de etappe

Freddy's hoop

Op een zojuist natgeregend schoolplein breekt een verlegen zonnetje door de wolken. Een groep kinderen komt naar buiten. Eén muur is bedekt met een groot zwart zeil. Ongeduldig beginnen er een paar af te tellen. Dan is het zover. Freddy's werk zit er op; zijn kunstwerk is onthuld.

Freddy Naira maakt muurschilderingen op scholen. Dat doet hij samen met de kinderen. In september was hij een week bij De Hondenberg in Oisterwijk. Maar wat moet een Nicaraguaan nu in dit koude landje? 'Ik ben geen schilder, maar iemand die met kinderen werkt.' Freddy is een rustige, bescheiden jongen van 19. Zijn jeans zijn al lang niet meer blauw, maar een regenboog van kleuren. Hij heeft een goede band met de kinderen opgebouwd; na afloop komt er nog een aantal naar hem toe. Twee van hen willen zelfs een handtekening.

Freddy is door de Stedenband Tilburg-Matagalpa gevraagd naar Nederland te komen voor schilderprojecten als die bij De Hondenberg. Zijn reis -die nog drie maanden duurt- en zijn onkosten worden volledig vergoed en hij kan kinderen helpen. Dat laatste is waar het hem om te doen is.

En, is 'ie tevreden met het eindresultaat? 'Sí, sí! Claro!'

Bron: Bert van de Laar; GeR.nl

Rozenactie

Evenals vorig jaar was ook dit jaar de rozenactie van de werkgroep Salud een succes. Het mooie weer hielp een handje. Vrijwilligers van de Stedenband verkochten tijdens Tilburg Ten Miles 1200 rozen aan bezoekers die daarmee -waarschijnlijk- meelopende vrienden of familieleden verblijdden. De opbrengst, 2000 euro, gaat naar Cuenta Conmigo, het psychiatrieproject.

Freddy met kinderen op De Hondenberg
foto: Peter van Hirtum

Boekenmarkt

Minder goed ging het de werkgroep Milieu dit jaar af tijdens de boekenmarkt Boeken rond het Paleis, al hadden de vrijwilligers maar liefst vier kramen tot hun beschikking -de burens hadden hun kramen voortijdig verlaten en waren met de vochtig geworden handel Tilburg ontvlucht- zodat de hele voorraad eindelijk eens op de planken paste. Ze waren goed voorbereid, gewapend met grote lappen plastic om de boeken en de bezoekers tegen de regen te beschermen, maar het mocht niet baten: de kopers bleven weg. Na telling van de kas bleek de opbrengst 275 euro. Het viel nog mee.

Frans en Gé achter de rozen kraam
foto: Jan Duijvekam jr.

Agenda

- **vrijdag 19 t/m zondag 21 november - 2.Dh5-festival** (samenstelling voor activisten en wereldversleutelaars) een weekend met workshops, presentaties, cultuur en debatten voor politieke strijd en verandering - RUIJTE - X, Cinecitta en Hall of Fame; voor meer informatie zie www.2dh5.nl
- **zaterdag 20 november - Migraton**, een film- en beelddocumentatie over migratie door de jaren heen, begeleid door live muziek -Cinecitta, Willem II straat 29, Tilburg 013 5421379
aanvang 17.30 uur; entree 5 euro
- **zondag 21 november Spinnen voor microkrediet** 10.00 tot 16.00 uur- Vrouwensportschool Kwidam en de vrouwengroep organiseren dit kwartaal een spinning marathon. De opbrengst is voor het microkredietproject. Doe jij mee? Ook mannen zijn van harte welkom.
Wil je meer informatie of je inschrijven? Stuur een mailtje naar kwidam@home.nl of bel 013 - 543 9840.
Een uur Spinning® kost minimaal 10 euro. Je kunt je ook laten sponsoren, dan lever jij de prestatie en een ander het geld.
- **zaterdag 27 en zondag 28 november Warandeloop**
De Stedenband Tilburg-Matagalpa is aanwezig met een kraam en hoopt ook een 'bedrijventeam' af te vaardigen voor de 5 of de 10 kilometer. Wil je meelopen, neem dan snel contact op!
- **dinsdag 14 december - Filmavond Nicaragua** - FilmFoyer Schouwburg Tilburg -
reservering 013 5439553. In samenwerking met de Filmfoyer organiseert de Stedenband een Nicaraguaanse filmavond. Het aanbod wordt een mix van korte filmpjes, documentaires, een speelfilm en andere actuele creatieve producties van Nicaraguaanse filmmakers. Nadere info volgt. Binnenkort meer over de avond op onze site www.tilburg-matagalpa.nl

Het lot van een geluksvogel

Rosa woont op het platteland van Nicaragua. Ze gaat met haar zieke moeder naar het ziekenhuis in de stad en Rosa moet naar een onbekende tante toe. Daar ontmoet ze haar neef Sergio, een echte straatrat. Sergio heeft zo zijn eigen problemen. Rosa en Sergio willen eerst niets van elkaar weten, maar het lot dwingt hen steun bij elkaar te zoeken.

In opdracht van het Landelijk Beraad Stedenbanden Nederland-Nicaragua schreef Gerard Sonnemans *Het lot van een geluksvogel*, een spannend kinderboek. Jos Thommassen zorgde voor de illustraties, zeer herkenbaar voor wie Nicaragua heeft bezocht. Het boek is geschikt voor kinderen vanaf acht jaar (leesniveau 6).

Gerard Sonnemans en Jos Thommassen, *Het lot van een geluksvogel*, 104 pagina's, gebonden, educatieve uitgeverij Delubas, ISBN 978-90-5300-3152

Het boek is voor 10 euro (exclusief porto) te koop bij de Stedenband Tilburg-Matagalpa

Ook is nog verkrijgbaar:

Sonia's feest

'Sonia is de prinses van de buurt. Ze draagt een prachtige jurk vol glinsterende sterretjes en bloemen. Iedereen danst en zwiert om haar heen, want het is haar feest ...' Zo begint een spannend (voorlees)verhaal dat zich afspeelt in Matagalpa. Het is door Jaques Weijters geschreven voor kinderen van vijf tot acht jaar. Louise Donjacour zorgde voor de vormgeving en illustraties. Het verhaal vraagt ook aandacht voor de campagne 'Alle kinderen naar school'. Het boek is te koop bij de Stedenband Tilburg-Matagalpa voor 5 euro (exclusief verzendkosten).

'De zaken zijn verslechterd!' • 'Bah ... wees niet zo pessimistisch!'
'Je loopt nog steeds met je kleren vol stoplappen, net als vroeger.'
'Ja, maar vroeger waren de lappen van geïmporteerde stoffen.'

uit EL ALACRAN, *El Nuevo Diario*, Nicaragua

BEDRIJVIGHEID

Bedrijvigheid bij onze Stedenband

'Wij zijn kinderen van de mais'

Ook in onze zusterstad probeert men de bedrijvigheid te bevorderen en de economie te ontwikkelen. Op een feestelijke manier, zoals je hieronder kunt lezen.

Negende nationale maisfeest in Matagalpa

Gedurende de regeringsperiode van 2001-2004 onder leiding van de toenmalige burgemeester Sadrach Zeledón Rocha (die overigens nu weer burgemeester is) werd er in Matagalpa gezocht naar een manier om cultuur en gewoonten te behouden en de economie te ontwikkelen. Vastbesloten iets achter te laten voor de nieuwe generaties, werd de Feria Nacional del Maíz (nationale maisfeest) geboren. Eind augustus werd in Matagalpa voor de negende keer het maisfeest georganiseerd.

Tijdens dit feest bundelen alle sectoren van de bevolking hun krachten om het beste van hun tradities te tonen, als een cultureel eerbetoon aan de *maíz* die sinds de oude inheemse beschavingen van Midden-Amerika het belangrijkste voedingsmiddel van het volk is geweest.

De Feria Nacional del Maíz is een van de belangrijkste gebeurtenissen voor de Nicaraguanen. De Matagalpezen, promotors en gastheren van dit feest, laten het beste van zichzelf zien in elk van de geplande activiteiten: danswedstrijden, regionale en folkloristische muziek, tentoonstelling met verkoop van lokaal en nationaal vervaardigde handwerken met resten van de maisplant of maiskolf. Cultuur in overvloed. Ook kan er geproefd worden van de heerlijkste gerechten, bereid op basis van mais. In Nicaragua is er een grote variatie aan gerechten en dranken gemaakt van mais, een waardevol product, rijk aan voedingsstoffen, dat bijdraagt aan de economische ontwikkeling van het land van rivieren, gebergten, meren en vulkanen.

Om deelneming te stimuleren zijn er allerlei wedstrijden georganiseerd zoals 100 meter hardlopen met een zak mais op de schouders en er zijn prijzen voor de beste vogelverschrikker, de lekkerste drank -waar Nicaraguanen overigens mooie namen voor hebben zoals *chicha bruja* (heksenmaisbier) en *calavera del gato* (kattenschedel)- en de beste maisgerechten.

vertaling: **Maya Engels**

bron: folder negende nationale maisfeest

3^e kwartaal 2010 • nr 99

Hoe kan de gemeente Tilburg in samenwerking met diverse bedrijven uit de koplopergroep van het MVO platform een nuttige en concrete bijdrage leveren aan projecten in Matagalpa? Met de behandeling van deze vraag werd de Stedenband Tilburg-Matagalpa blij verrast op een bijeenkomst op 9 september in het Huis van de Wereld, georganiseerd door medewerkers van de gemeente Tilburg.

De gemeente wil zich de komende jaren duidelijk manifesteren in haar ambitie om zich als een van de millenniumgemeentes van ons land te presenteren. Daartoe heeft de afdeling internationale samenwerking, met Laraine Verbakel als beleidsmedewerker, onder meer contact gezocht met collega's binnen de gemeente die bedrijven in Tilburg stimuleren meer werk te gaan maken van maatschappelijk verantwoord ondernemen. De deelnemende ondernemers streven in hun gehele bedrijfsvoering vrijwillig en voortdurend naar een balans tussen een gezond bedrijfsrendement (*profit*), een beter milieu (*planet*) en meer welzijn van de medewerkers en de maatschappij (*people*). De gemeente Tilburg wil een sterk en vitaal bedrijfsleven dat voorbereid is op de veranderende toekomst waarin duurzaamheid steeds belangrijker is. Ook betrokkenheid bij het ondersteunen van relevante projecten in ontwikkelingslanden kan daar deel van uitmaken.

We mochten ons als Stedenband zomaar presenteren op een avond met belangstellende ondernemers die samen met ons willen nadenken op welke wijze zij zich met hun bedrijf kunnen gaan inzetten voor projecten in Matagalpa. Een unieke gelegenheid voor de Stedenband, die al jaren hoopt en voorzichtig 'netwerkt' om een ingang te krijgen bij Tilburgse bedrijven. Deze avond was ook voor de gemeente Tilburg van belang, hetgeen onderstreept werd door de aanwezigheid en stimulerende woorden van de nieuwe wethouder voor Internationale Samenwerking, Berend de Vries.

Een afwisselend programma werd gepresenteerd, waarbij Anneke van Luijken op inspirerende wijze het *clínica*-project voor het voetlicht bracht. Ze gaf een sfeerbeeld van Matagalpa en vertelde over de verschillende andere speerpunten van de Stedenband, zodat de ondernemers een goed beeld kregen van potentiële matches. Van het Waterschap de Dommel was Louis Bijlmakers uitgenodigd om een reëel beeld te schetsen van het concrete werk, de mogelijkheden, kansen en bedreigingen in Matagalpa. Al diverse jaren werkt het waterschap aan de verbetering van de waterhuishouding in deze stad.

Bij de plenaire brainstorm over de mogelijkheden voor de aanwezige bedrijven met betrekking tot mogelijke inzet in Matagalpa, bleek een grote mate van creatief denkvermogen, bereidheid tot samenwerking met elkaar en met de Stedenband Tilburg-Matagalpa. Kortom voor ons als Stedenband wellicht een start voor samenwerking met Tilburgse ondernemers die werkelijk werk willen maken van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Een kans die we, samen met de gemeente Tilburg, met beide handen moeten aangrijpen. Kansen voor nieuwe bedrijvigheid met het oog op ons werk in Matagalpa.

Met dank aan de deelnemende bedrijven en de initiatiefnemers van de gemeente Tilburg.

Frans Couwenberg, voorzitter Stedenband Tilburg-Matagalpa

CÓMO NO

Creatieve ondernemer in de Reeshof

Ook ondernemers hebben kinderen. En als die zelf ook ondernemend zijn en bijvoorbeeld op een school zitten die iets heeft met Matagalpa, ontstaat er zomaar een creatief idee. Op de valreep van de deadline van deze *¡Cómo No!* werd ik gebeld door de vader van enkele kinderen. Samen met zijn vrouw leidt hij het familiebedrijf **Sfeer & Kado**, begonnen op internet en sinds kort uitgebreid met een winkeltje aan huis, in de Tilburgse wijk Reeshof. Omdat de kinderen zo enthousiast zijn over de scholenband en hun vader al langer aan zijn kop zeurden om ook iets te doen voor Matagalpa, is besloten om een speciaal vervaardigde tas-sleutelhanger te gaan verkopen waarvan de winst ten goede komt aan de campagne 'Alle kinderen naar school'. Daarnaast verkoopt **Sfeer & Kado** het vrolijke campagnevogeltje voor hetzelfde doel.

Wat mij betreft is dit een mooi voorbeeld van wat je als ondernemer kunt doen, ook in het klein. We hopen natuurlijk dat de actie een succes wordt en dat de sleutelhanger dit jaar het leukste cadeautje voor de feestdagen wordt.

Het website-adres van de winkel is www.sfeerenkado.nl

Miranda van der Klaauw

Nieuw economisch project

Marktonderzoek ten behoeve van het opzetten van een koffiebranderij

Matagalpa bruist; er wordt op diverse plaatsen in het centrum gebouwd. In korte tijd zijn er twee supermarkten en diverse koffie-café's bijgekomen. Je kunt nu op maar liefst vier plekken in de stad goeie koffie, cappuccino, latte of welke variant dan ook drinken, zowel warm als koud. Waarom waren die café's er eigenlijk niet eerder, zo vroeg je je af middenin Nicaragua's belangrijkste koffieregio, waarom drinken de mensen hier in godsnaam Nescafé of de latino variant hiervan, Café Presto?

Cafenica is een vereniging van coöperaties, gevestigd in Matagalpa. De leden exporteren gezamenlijk meer dan negentig procent van de gecertificeerde, biologisch geteelde en 'eerlijke' koffie naar de buitenlandse markt. Zij hebben veel ervaring in het exporteren van koffie, kennen de eisen van hun buitenlandse afnemers, het prijsniveau, de kwaliteitseisen enzovoort. Daarnaast beschikken ze over laboratoria voor kwaliteitscontrole en over gespecialiseerd personeel voor het keuren van de koffie. De producenten van Cafenica hebben diverse internationale prijzen gewonnen en genieten prestige.

Smaken en voorkeuren

Door meer waarde toe te voegen aan het product koffie in eigen land, zouden boeren meer winst kunnen maken en wordt er extra werkgelegenheid gecreëerd. Daarom wil Cafenica een koffiebranderij opzetten voor de binnenlandse markt. Echter, zij kennen de eisen van de consumenten op de binnenlandse markt niet en weten bijna niets van de potentiële doelgroepen in eigen land. Daarom wil Cafenica graag weten wat de smaken en voorkeuren zijn van de Nicaraguanen zelf, wat hun koopkracht is en op welk marktsegment de kaarten het beste kunnen worden ingezet. Een belangrijke vraag is ook hoeveel men bereid is te betalen voor goede koffie en hoe groot het marktaandeel zou zijn. En, vervolgens, hoe groot de productiecapaciteit moet zijn om aan die vraag te voldoen. Als deze vragen beantwoord zijn, kan Cafenica er weloverwogen voor kiezen om het idee verder uit te werken in een bedrijfsplan, dan wel om het plan af te blazen.

Acht van de twaalf leden van Cafenica hebben de afgelopen paar jaar initiatieven ontwikkeld voor het branden en malen van koffie op heel kleine schaal. Ze voeren allemaal een eigen merk en hebben elk hun eigen verpakking. Ze concurreren met elkaar op dezelfde markt, hoewel ze de koffie met name verkopen in de plaats waar de coöperatie is gevestigd. De meerderheid van hen

stelt dat ze in deze handel maar net quitte spelen en nog weinig winst maken. Maar ondanks het feit dat er nog niet geïnvesteerd wordt in reclame en publiciteit, neemt de vraag toe. Het idee is om de ervaringen van deze coöperaties te gebruiken bij de verdere ontwikkeling van de plannen.

Onvolmaakte koffie

De grondstof die wordt gebruikt om de juiste melange van koffie samen te stellen voor de binnenlandse markt, is wat men noemt 'onvolmaakte koffie van de eerste of tweede soort'. Die wordt zo genoemd omdat ze niet beantwoordt aan de kwaliteitsmaatstaven van de internationale markt, terwijl het koffie is van heel goede kwaliteit. Onderdeel van het onderzoek is daarom ook om er achter te komen om hoeveel van deze koffie het gaat en dus hoe groot het aanbod van deze grondstof is voor de binnenlandse markt. De verwachting is dat 'bewerkte' koffie twee tot driemaal zoveel kan opleveren als onbewerkte (ongeveer 250 in plaats van 100 dollar per 45 kilo), zeker als het op grotere schaal wordt aangepakt, maar ook dit moet verder worden onderzocht. De projectadviescommissie van het Landelijk Beraad Stedenbanden en HIVOS heeft positief geadviseerd over het eerste projectvoorstel van Cafenica. Op dit moment werkt Cafenica aan een definitief plan, waarin het ook een eigen bijdrage zal opnemen. Dankzij de gift van de Rabobank voor een ander economisch project, kan door de verdubbelingsregeling het Cafenica-project mee worden gefinancierd.

Miranda van der Klaauw

bron: projectaanvraag Cafenica

LANDELIJK BERAAD
STEDENBANDEN
NEDERLAND-NICARAGUA

op bezoek bij Cafenic - voorzitter Merlin Preza, Anneke van Luijken, Miranda van der Klaauw, assistent Ernesto Amador

koffieplukken

koffie uit Nicaragua
foto: Anneke van Luijken

Een rivier, een oerbos en prachtige natuurreservaten

Ecotoerisme in San Carlos

De Stedenband Groningen-San Carlos werkt sinds 2006 aan een behoorlijk breed ecotoerismeprogramma. Vooral door de rivier, het oerbos en de prachtige natuurreservaten is San Carlos erg aantrekkelijk voor toeristen. In een interessant gesprek met Muriël Duindam, hoofd Bureau van de Stedenband, werd mij duidelijk hoe belangrijk dit project is voor de economie in San Carlos.

Transformatie

De gemeente Groningen heeft in 2006 San Carlos een international forum op het gebied van ecotoerisme cadeau gedaan. Er werd een conferentie gehouden met diverse gasten en belanghebbenden, waarbij gekeken werd wat de kansen, sterktes en zwaktes waren in het gebied. San Carlos is de afgelopen jaren enorm getransformeerd. Het hele gebied langs de rivier wordt aangepakt, er is een VVV-kantoor en een douanekantoor, de boulevard is heringericht en er is zelfs een eerste pinautomaat!

Het brede ecotoerismeprogramma richt zich niet alleen op projecten met de gemeente San Carlos. Er zijn ook projecten ondersteund door de organisatie Fundeverde. Deze organisatie werkt in Esperanza Verde, een natuurreservaat, en heeft sinds haar oprichting veel gedaan op het gebied van milieueducatie, herbebossing, behoud van *wild life* en organisatorische ondersteuning. Er is onder andere een bezoekerscentrum opgezet en leerlingen krijgen educatie op het gebied van natuurbehoud en beheer. Ook zijn er wandelpaden aangelegd, zodat de toeristen de weg beter kunnen vinden in Esperanza Verde.

Presentatie en promotie

'Maar het is nog niet bekend of het aantal toeristen al echt gegroeid is', maakt Muriël duidelijk. 'Het toerisme is nog steeds erg in ontwikkeling, maar de presentatie van de stad naar buiten toe is enorm verbeterd: gevels zijn opgeknapt, er wordt jaarlijks een watercarnaval georganiseerd en er is hard gewerkt aan toeristische infrastructuur. Het is belangrijk om te kijken naar de kansen in het gebied. Zo is er het waterzuiveringproject, dat op termijn niet alleen van belang is voor de volksgezondheid, maar vooral ook voor een schone rivier en dat kan het watertoerisme weer bevorderen. De wegen verharderen is ook zeker nodig, zoals de ontsluitingsweg vanaf Managua. Die zou in 2011 af moeten zijn en zal dan zeker zijn vruchten afwerpen. Daarnaast is San Carlos bezig met een project met de Japanse overheid, waarbij een brug wordt gebouwd over de rivier San Juan, zodat Nicaragua beter verbonden is met Costa Rica.'

In de projecten die de Stedenband wil ontwikkelen wordt er gekeken naar de mogelijkheden voor *ecommunity-based tourism*: overnachten bij de boer, een kookcursus volgen bij een Sancarleen(se) of bijvoorbeeld een danscursus volgen bij een school. 'We willen ondersteuning bieden bij de verbetering van het toeristische aanbod (denk aan dagtrips), scholing voor medewerkers in de toeristenbranche en een betere promotie van de regio door middel van een goede website. We zijn de plannen nu aan het concretiseren, maar we zijn er nog niet.'

Microkrediet

Tot slot vertelt Muriël over het klein ondernemerschap in San Carlos: een microkredietproject vergelijkbaar met dat van de Stedenband Tilburg-Matagalpa, om vrouwen op het platteland te ondersteunen. 'Het gaat hier niet direct om de ontwikkeling van toeristische activiteiten, want toeristen blijven vaak in de stad hangen. Maar voor de economische ontwikkeling van San Carlos als gemeente is het project van groot belang. Dit project hebben we via een particuliere donateur op kunnen zetten. Het staat nog in de kinderschoenen en er is veel werk aan de winkel. Via al deze activiteiten hopen we San Carlos steeds beter op de kaart te krijgen.'

Karin Kraaijvanger

Vrouwen aan het woord

Adalila bij haar mais
foto's: Cil de Vries

de bonenoogst

Cil de Vries is al geruime tijd actief in de werkgroep Vrouwen van de Stedenband. Al eerder schreef ze voor ¡Cómo No! over het microkredietprogramma van FUMDEC. Vorig jaar reisde ze, met haar hele familie, naar Nicaragua en bezocht daar een aantal vrouwen dat deelneemt aan het programma. Samen met haar dochter Froukje schreef ze onderstaand verslag.

Donderdag 20 augustus waren we op bezoek bij vrouwen van de gemeente El Horno 1 in Matagalpa. Zij nemen deel aan het FUMDEC-project microkrediet. Met een aantal vrouwen spraken we uitgebreid. Zoals met ...

Adalila Blandón, 28 jaar

Adalila is getrouwd en heeft twee zoontjes van zes en vier jaar. De oudste gaat nu al naar school, de jongste over een jaar.

'In mei 2009 heb ik van FUMDEC een krediet gekregen van 2000 cordobas (*). Hiervan heb ik één *manzana* (0,7 hectare) grond gehuurd en ik heb zaad voor mais gekocht. Ook heb ik bonenplanten gezaaid en daar (ze wijst) ligt een deel van de oogst.' We lopen naar 'haar' stuk grond, vlak bij haar huis, waar de mais groeit. In oktober moet deze worden geoogst en het grootste deel zal worden verkocht. 'Dan kan ik het volgende deel van mijn lening afbetalen. Tot nu toe is dat alleen nog maar een klein gedeelte, want de bonen zijn ook voor eigen gebruik; we kunnen nu goed eten en de kinderen zijn nu veel minder vaak ziek.' De man van Adalila werkt mee aan het uitzoeken van de bonen. 'Dat moet zorgvuldig gebeuren, want alleen goede bonen kun je goed verkopen. Het kost dan ook veel tijd. Zelf ga ik straks de mais verkopen op de markt in San Ramón. Dat lijkt me leuk.'

FUMDEC stelt aan een lening een verplichting: de verplichting om cursussen te volgen. Adalila antwoordt op de vraag welke cursussen zij heeft gevolgd en wat ze heeft geleerd: 'Ik heb verschillende cursussen gevolgd: administratie, organisatie van dit werk, hoe je dit werk moet doen, wanneer je wat doet en ik heb de cursus 'gender' gevolgd. Ik heb geleerd over de markt, hoe ik moet verkopen en de financiële kant ervan. Nu weet ik ook hoe ik met een lening moet omgaan, hoe ik die kan krijgen en natuurlijk wat ik daar dan voor moet doen.'

'Microkrediet, mijn eigen land en werk hebben, heeft mijn leven veranderd. Er is meer eten en zoals ik al zei, de kinderen zijn niet meer zo vaak ziek door het goede eten. Ik kan nu zelfs soms kleren kopen. Mijn man werkt ook thuis mee, niet zo veel hoor, want hij heeft vaak zijn eigen werk. Zijn moeder helpt mij thuis vaak. Als straks de jongste naar school is zal dat minder nodig zijn. Ik moet het huishouden anders plannen en organiseren, >>

Steun van Rabobank

De Stedenband Tilburg-Matagalpa kan vijfhonderd vrouwen in Matagalpa helpen aan een microkrediet dankzij financiële steun van zo'n 100.000 dollar van de Rabobank Tilburg en de Rabobank Foundation. Vrouwen in de gemeente Matagalpa krijgen via FUMDEC training en begeleiding waardoor zij in aanmerking komen voor een kleine lening waarmee zij een bedrijfje kunnen opzetten of een stukje land kunnen huren en zaaigoed kopen. In de stad gaat het met name om winkeltjes, op het platteland om agrarische activiteiten. Het geld voor de training is een gift, het krediet komt na uiterlijk vier jaar weer terug. Vrouwen in Matagalpa kunnen zich

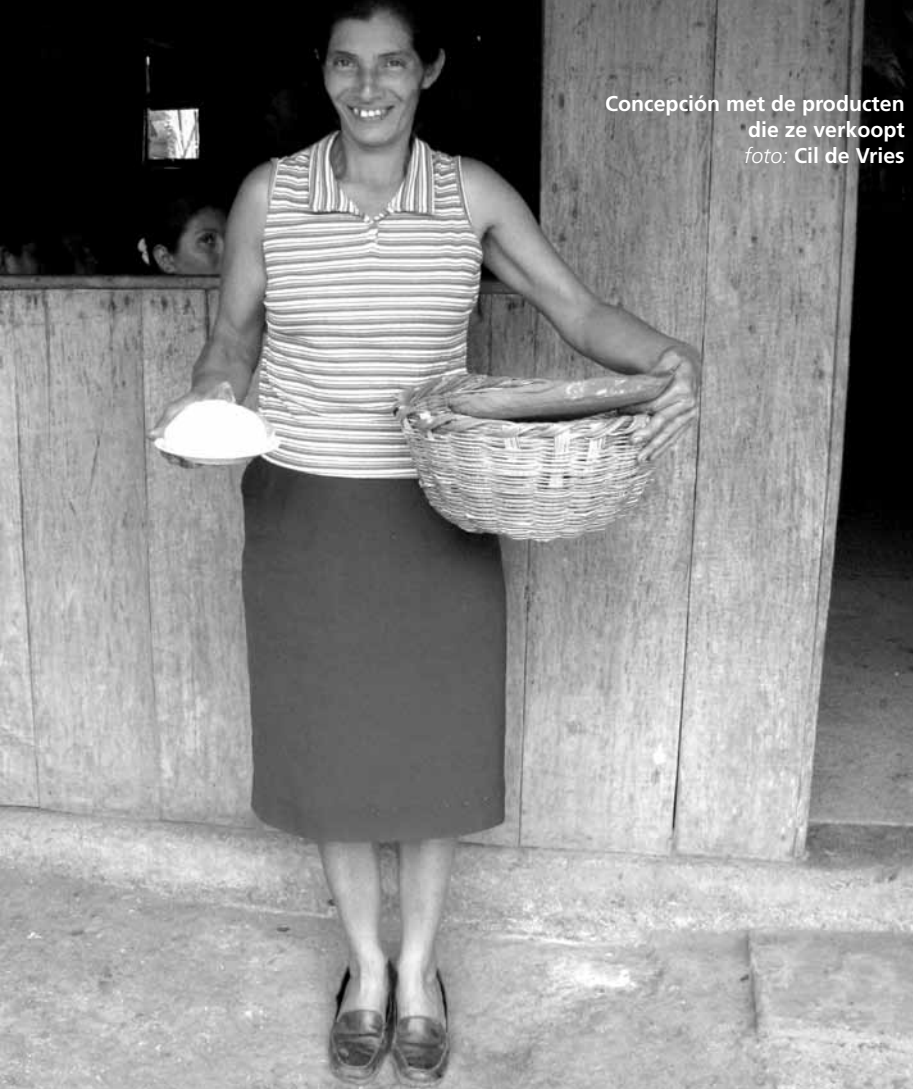
aanmelden bij FUMDEC, die hen vervolgens een traject laat doorlopen. Uiteindelijk vormen de vrouwen samen groepen en gaan zij in gezamenlijk verantwoordelijkheid leningen aan.

Lambert Verhoeven van Rabobank Tilburg wil bovendien medewerkers van de bank motiveren zich in te zetten voor het project. Rabobank biedt hen bijvoorbeeld de kans Spaans te leren en om hun kennis over te dragen aan mensen in Matagalpa waardoor een echte band kan ontstaan. (*)

* zie 'Steun van Rabobank voor project stedenband Tilburg-Matagalpa'; Hans Rube in **Brabants Dagblad**; 6 juli 2010

ontvangst Mil Bosque
foto: Anneke van Luijken

Concepción met de producten die ze verkoopt
foto: Cil de Vries

omdat ik het nu drukker heb. Dat heb ik ook moeten leren.'

Kijk even vooruit ... waarop hoop jij?

Onmiddellijk is het antwoord daar: 'Nog een manzana erbij, want dan kan ik twee keer per jaar mais zaaien en oogsten: in mei zaaien voor de oogst in oktober en in september voor de oogst in januari. En dan misschien over drie jaar vier of zes manzanas!'

We hebben al afscheid genomen als ze achter ons aan komt en vraagt of ze nog iets mag zeggen. 'Ik heb nog een droom: een eigen manzana, niet huren maar kopen!'

Concepción de María Gonzalez, 47 jaar

Concepción is alleenstaande moeder, heeft een dochter van 21 die studeert in Managua en een kleindochter. Ze heeft in februari 2009 2500 cordobas geleend van FUMDEC. Zij heeft hiervan melk gekocht en van de melk *crema* (room) gemaakt. We mogen proeven, echt heel lekker. De crema verkoopt ze op straat in de omgeving. 'Dit gaat erg goed, mensen willen graag mijn crema. Na een paar maanden kwam ik iemand tegen die thuis manden maakt en die deze ook wel wilde verkopen. Dat doe ik nu voor haar, ik moet toch lopen. Dit hoorde iemand die schalen voor tortilla's bakt. Ook de schalen neem ik nu mee als ik mijn crema ga verkopen. Voor elke schaal en mand die ik verkoop krijg ik een paar cordobas. Ik ben nu een 'lopende winkel' voor de gemeentes in de omgeving.'

'Mijn lening, die ik terug moet betalen, is in het begin verdeeld in vijf delen. Drie ervan heb ik al afgelost, de laatste moeten in november dit jaar betaald zijn en ik ben er zeker van dat dat gaat lukken!'

Ook Concepción heeft deelgenomen aan cursussen van FUMDEC. Ze begrijpt nu hoe ze administratie en boekhouding moet voeren en hoe ze om moet gaan met inkoop en verkoop. 'En nu kan ik eten maken voor alle mensen in mijn huis. Ik kook graag, maar vroeger hadden we nauwelijks geld om eten te kopen. Iedereen is nu blij hier in huis!' 'Iedereen' betekent vier volwassenen en vier kinderen, allemaal familie.

Ook binnen de familie zorgt het microcrediet voor de nodige veranderingen. Niet alleen -beter- eten, maar ook verandering in de taakverdeling: de mannen doen nu een deel van het huishoudelijk werk. 'Samen hebben we geleerd het werk te plannen en te verdelen.'

Als we vragen naar haar idee voor de toekomst, antwoordt Concepción: 'Mijn droom is een eigen kleine winkel waar mensen naar toe komen. Of nee ... eigenlijk wil ik een grote winkel!' Op de vraag wanneer, antwoordt ze: '*¡Pronto!*' (spoedig).

Froukje de Wit en Cil de Vries

(* een cordoba is ongeveer vier eurocent)

FUMDEC-kanoor
foto: Anneke van Luijken

Mil Bosque, waar ook enkele vrouwen meedoen aan het microcredietprogramma
foto: Anneke van Luijken

Bierbrouwerij de Koningshoeven wint MVO-prijs Tilburg 2010

De MVO-prijs (Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen prijs) is een tweejaarlijkse prijs voor ondernemingen uit de gemeente Tilburg of Eindhoven, die succes hebben door maatschappelijk verantwoord te ondernemen. Met deze tweejaarlijkse prijs komen ondernemingen die op maatschappelijk, ecologisch en economisch terrein succesvol zijn, beter in beeld en kunnen inspiratie bieden aan anderen in hun omgeving.

Begin oktober reikte wethouder Erik de Ridder de MVO-prijs Tilburg uit aan Bierbrouwerij de Koningshoeven. De prijs wordt uitgereikt aan het bedrijf dat het best er in slaagt om evenwichtige aandacht voor ecologische, economische en maatschappelijke aspecten in de bedrijfsvoering te hebben. De prijs bestaat onder meer uit een award gemaakt door kunstenaar Guus Voermans. De winnaar ontvangt naast de MVO-award een uitgebreide reportage in een magazine, landelijke en regionale publiciteit en het bedrijf mag zich de komende twee jaar de beste maatschappelijk verantwoorde ondernemer van Tilburg noemen.

Jury

De jury bestond uit Loet Visschers, directielid Ruimtelijke Ontwikkeling en Handhaving van Provincie Brabant, Tini van Laarhoven, directeur van CZL

Tilburg bv (de winnaar van de MVO-prijs Tilburg 2008) en Carla Koen, directeur van het Instituut voor Innovatie en Ondernemerschap en hoogleraar Innovatie aan de TiasNimbas Business School. Volgens de jury onderscheidt Bierbrouwerij de Koningshoeven zich door de link tussen people, planet en profit te benadrukken. Daarnaast had de jury oog voor de moeilijke taak voor de directie om het evenwicht te vinden tussen de non-profit organisatie (Abdij) en de profit organisatie (Bavaria). Deze spagaat levert echter wellicht *the best of both worlds* op.

Wethouder Erik de Ridder: 'De jury heeft bij de genomineerden scherp gekeken naar het sociaal-maatschappelijk aspect. Hoe gaan de bedrijven om met de p van people? Bij zowel Koningshoeven als de twee andere genomineerden was de personeelszorg prima in orde.'

De andere twee finalisten waren **Hoppenbrouwers Elektrotechniek** en **Van Helvoirt Groenprojecten**. Hoppenbrouwers Elektrotechniek heeft door

een betere digitalisering van de bedrijfsprocessen de kilometers die de monteurs maakten, verminderd. Daarnaast adviseert Hoppenbrouwers klanten actief over de reductie van energieverbruik, led-verlichting en zonnepanelen. Van Helvoirt Groenprojecten drong het gebruik van grondstoffen terug en hergebruikt rest- en afvalstoffen. Ook werden er bedrijfsbussen aangeschaft die rijden op aardgas. Chemische bestrijdingsmiddelen werden zoveel mogelijk vermeden en waar mogelijk vervangen door biologische middelen.

People, planet, profit

De MVO-prijs Tilburg is een initiatief van de gemeente Tilburg en COS Brabant. Maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) gaat over de winnende combinatie van people, planet en profit. Ondernemers die hun bedrijfsvoering afstemmen op klimaat, samenleving en milieu, zijn de komende jaren de duidelijke koplopers in hun sectoren. Koplopers zijn de trekkers van onze economie in Nederland. Maar ook daarbuiten hebben koplopers invloed op een duurzamere samenleving. COS Brabant en de gemeente Tilburg willen dergelijk ondernemen binnen Brabant stimuleren. Daarom hebben COS Brabant en de gemeente Tilburg in 2008 samen besloten de MVO-prijs in het leven te roepen. De gemeente Eindhoven heeft zich aangesloten bij dit initiatief. De MVO-prijs belooft de progressiefste ondernemer voor de voortrekkersrol die hij/zij daarin speelt, en zet andere vooruitstrevende ondernemers in het zonnetje.

Bij maatschappelijk verantwoord ondernemen stemmen ondernemers hun bedrijfsvoering af op het klimaat, de samenleving en het milieu. COS Brabant en de gemeente Tilburg willen ondernemingen binnen Tilburg die bezig zijn met MVO stimuleren. De prijs wordt elke twee jaar uitgereikt, waarbij zowel kleine als grote bedrijven (10 tot 250 werknemers) mee kunnen dingen.

'De straten in Matagalpa zijn verbeterd, dankzij Edismat'

Economische ontwikkeling volgens Ricardo Lumbí Rodríguez

Het thema naar wat ik vernomen heb, is de economische ontwikkeling van Matagalpa. Dit is een weids thema, desondanks wil ik u hierbij mijn persoonlijke inschatting ter lezing voorleggen. De regio Matagalpa is groot en complex. Haar meest eenvoudige en arme bewoners wonen traditioneel gezien op het platteland en worden ingezet als arbeidskrachten door de grote vee- en koffieboeren. Echter zónder een rechtmatig loon en zónder de sociale- en gezinszorg die noodzakelijk is.

Economische groei

De nieuwe regering onder de wijze leiding van commandant Daniel Ortega Saavedra heeft alle mogelijke technische, economische en financiële middelen beschikbaar gesteld via staatsinstellingen en de gemeentebesturen om het land economisch te ontwikkelen. Dit betekent: het verlenen van kredieten aan boeren, aan micro-, midden- en grote bedrijven, steun aan de privé- en overheidsinvesteringen in havens, toerisme en wegen. Dat zijn de hoofdzaken in de ontwikkeling van een land. Er zijn centrales voor wind-, water- en geothermische energie gebouwd; nu is Nicaragua niet afhankelijk van elektrische energie. De productie van basisgranen is toegenomen. Zo ook van vlees. De ontwikkeling van de veeteelt is zodanig, dat de vleesexport is gegroeid. En als de bedrijven het beter doen, dan nemen ook de belastinginkomsten toe, die gebruikt worden om de algemene begroting van de republiek dekkend te maken. Omdat er toegevoegde inkomsten waren in 2010, kan gesproken worden van een economische groei in Nicaragua.

Verbetering

De regering is het meest noodzakelijke programma aan het uitvoeren, bestaande uit: 'stop de woekerrente' (het is verboden om te hoge rente te innen), een bonus op productie (dieren, zaad, voorzieningen voor degenen die kleine percelen grond hebben), een 'solidariteitsbonus' (530 cordoba's per maand voor staatswerkers met een salaris onder de 5500 cordoba's) en het 'dak-plan' (golfplaten voor de mensen die deze het hardst nodig hebben voor hun woning). De gezondheidszorg is gratis in alle gezondheidscentra en ook het onderwijs aan de openbare universiteiten is gratis. Vroeger waren deze veelal geprivatiseerd en moesten de studenten zelf hun onderwijs betalen. Studenten hebben nu toegang tot beurzen voor studies zowel in binnen- als buitenland. Dit is een algehele verbetering.

De boeren in (de omgeving van) Matagalpa - en dat is opvallend!- hebben het nu beter. Ze krijgen meer voor hun producten en hebben daardoor meer inkomsten. Ook zorgt het ministerie van Arbeid ervoor dat er betere salarissen betaald worden. De boeren hebben nu toegang tot gratis gezondheidszorg. Individueel heeft men meer mogelijkheden om zich technologisch en economisch te verbeteren. De stabiliteit van de munteenheid (de cordoba) is een belangrijk element in de economische groei. De koopkracht wordt behouden. In Matagalpa hebben we nu een nieuwe autoweg tussen Sébaco en Matagalpa. in het verleden was die erg slecht. Men is ook een nieuwe weg aan het aanleggen tussen San Ramón en Muy Muy. Deze zal bijdragen aan de verbetering van de communicatie tussen het departement Matagalpa en de Atlantische kust.

Mooier maken

Edismat is een bedrijf van de gemeente Matagalpa, dat wil zeggen: een bedrijf van alle inwoners van Matagalpa. De kwaliteit en de prijs van zijn producten spelen een belangrijke rol in de verbetering van het fysieke imago van Matagalpa en omgeving. Iedere Matagalpese familie die denkt aan verbeteren

Edismat

EDISMAT is een gemeentelijk bedrijven-complex in Matagalpa.

Het bestaat uit een houtwerkplaats, een metaalwerkplaats, een fabriek voor constructiematerialen en een onafhankelijk confectie-atelier. EDISMAT is een bedrijf met oog voor de sociale problematiek van de stad. Daarom is men in 2001 gestart met een opleidingstraject voor kansarme jongeren, vergelijkbaar met de in Nederland bekende leerwerktrajecten.

Met ondersteuning van het ROC Midden Brabant, de gemeente Tilburg en de Stedenband Tilburg-Matagalpa zijn ervaren medewerkers didactisch geschoold tot instructeurs. Tevens is door het ROC geassisteerd bij het samenstellen van de werkboeken voor de leerlingen. Vervolgens zijn de werkplaatsen begonnen met het opleiden van leerlingen, telkens met een cursus van een jaar.

De afgelopen jaren zijn meer dan 60 leerlingen opgeleid. Enkelen van hen vonden een baan binnen EDISMAT en schopten het soms zelfs tot assistent-instructeur. Nu staat het project min of meer op eigen benen. De Stedenband financiert nog een klein deel van de kosten, de gemeente Matagalpa financiert de rest en heeft toegezegd het project op de lange termijn in stand te houden. De scholing is dan in feite een regulier onderdeel van het bedrijf geworden.

Ricardo Lumbí
foto: Toon Oomen

of bouwen van een eigen woning, overweegt haar materialen bij Edismat te kopen. In de praktijk wordt voor de grotere bouwprojecten (winkels, grotere warenhuizen) wel tot vijftig procent van de benodigde materialen bij Edismat gekocht. De andere vijftig procent zijn materialen die wij niet produceren. Naarmate de economie en de handel groeit, dragen wij met onze producten iedere dag bij aan het mooier maken van de stad.

Ik vind het ook belangrijk te vermelden dat de gemeente de straten van Matagalpa verbeterd heeft, de meerderheid van de straatstenen zijn geproduceerd in Edismat. Het gemeentebestuur, voorgezeten door burgemeester Sadrach Zeledón Rocha, heeft bepaald dat op het einde van elk belastingjaar vijftig procent van de winstopbrengst van Edismat besteed moet worden aan sociale projecten die ten goede komen aan een wijk of een sector van de stad. We hebben zo al ongeveer 95.000 dollar bijgedragen aan het ten uitvoer brengen van werken die de stad helpen ontwikkelen. We kunnen zeggen, dat onze deelname aan de economische ontwikkeling belangrijk is.

Aanbod

Edismat als bedrijf heeft steeds meer producten in de aanbieding alsook diensten voor de Matagalpese bevolking; zijn financiële armslag is verbeterd. In de maand oktober hebben we een nieuwe showroom geopend met producten die door particulieren gekocht kunnen worden. Deze showroom bevindt zich aan de straat, zodat mensen makkelijk binnen kunnen lopen.

We hebben dus ons aanbod ook afgestemd op particulieren, die vroeger hier nooit ijzer, blokken en dergelijke kochten. Nu kunnen we onze klanten alle materialen aanbieden die zij willen gebruiken om hun woning óf te verbeteren óf te bouwen. Dit verbetert onze inkomsten en wij vergaren aldus additionele middelen door de verkoop.

Met bovenstaande informatie hoop ik dat u als lezer van de *¡Cómo No!* meer zicht hebt gekregen hoe wij in Edismat en in Matagalpa de huidige stand van (economische) zaken zien.

Vanuit de zusterstad Matagalpa wil ik u allen hartelijk groeten en u alle goeds toewensen.

Ricardo Lumbí Rodríguez, directeur van productie en handel van Edismat (Matagalpa)

vertaling: **Toon Oomen**

Mayke verkoopt rozen tijdens Tilburg Ten Miles
foto: Jan Duijvekam jr.